

Uudenvuodenaaton aamu oli suojainen ja harmaa, mutta yöllä oli satanut lisää lunta. Lukuisilla Fort Williamin pihilla käytiin siis villejä lumisotia ja rakennettiin lumilyhtyjä ja lumiukkoja, linnoja ja liukumäkiä vuoden viimeisen päivän kunniaksi.

Pappilan työhuoneessa istui pastori Morrison ja nojasi päätä käsiinsä. Pöydällä hänen edessään oli avoin Raamattu ja rukouskirja sekä lähes puhdas paperi. Sen yläreunaan oli kirjoitettu säntillisellä käsialalla: ”Saarna Fort Williamin kirkossa uudenvuodenpäivänä 1910”.

Ei mitään muuta.

Pastori Morrison oli työskennellyt tässä samassa seurakunnassa pappisvihkimyksestään lähtien, viimeiset kaksikymmentäviisi vuotta. Niiden vuosien aikana hän oli ehtinyt kirjoittaa ja pitää toistatuhatta saarnaa, muista puheista puhumattakaan. Jotkut niistä olivat syntyneet helposti ja jopa riemukkaasti, mutta usein hän oli joutunut painimaan kauan saadakseen asiansa sanottua — tai ensiksi löytääkseen jotakin sanottavaa.

Ei kuitenkaan aiemmin näin kauan.

Uudenvuodenpäivän saarnan olisi luullut olevan helppo. Uusi alkua, puhdas pöytä, parannuksen mahdollisuus, armo. Näistä asioista hän oli saarnannut jo kahtenakymmenen neljänä edellisenä uudenvuodenaamuna. Miksi hän ei nyt saanut sanaakaan paperille?

Ovi raottui ja rouva Morrison kurkisti sisään pieni tarjotin kädessään.

-Sinä et tullut aamiaiselle, Grant, hän sanoi lempeästi.

Pastori huokasi, nojautui tuolissaan taaksepäin ja hieroi silmiään.

-Nousin kirjoittamaan saarnaa, hän sanoi. -Onko kello jo noin paljon?

Alison-rouva pujahti sisään ja laski kirjoituspöydälle tarjottimen, jolla oli teekuppi, puurolautanen ja pari voileipää.

-Jatka rauhassa työtäsi, hän sanoi. -Tulen sanomaan, kun

on lounasaika.

Pastori taputti vaimonsa kättä. Miten hyvä puoliso hänellä olikaan! Alison tiesi aina, milloin oli paras olla kysymättä mitään. Nytkään tämä ei edes vilkaissut paperiin, joka oli yhä tyhjä, vaikka sen ääressä oli istuttu jo tunteja.

-Eikö tämä tästä, pastori mutisi. -Onhan minulla huomisaamuun asti aikaa!

Alison-rouva rykäisi.

-Kaipa sinä muistat, että meidät on kutsuttu illaksi Koivurantaan, hän sanoi.

-Koivurantaan?

-Rouva Fleming soitti pari päivää sitten. Sanoinhan minä sinulle.

Pastori huokasi.

-Minä luulin, että kauppias on vielä toipilaana, hän sanoi. - Ja että rouva... kaipaisi lepoa.

Rouva Morrison hymyili.

-Kauppias on kuulemma jo toipunut keuhkokuumeestaan niin hyvin, että ollut osan päivää työssä kaupassa, hän sanoi. - Ja rouvan aika koittaa vasta myöhemmin talvella. Hän pyysi meitä kovasti tulemaan, ja ymmärtääkseni heille on menossa puoli kaupunkia ja rouvan koko kotikylä.

-Jos niin on, pastori sanoi toiveikkaana, -ehkä minua ei kaivata siellä?

-Älä nyt ole hupsu! Tietysti me menemme, mitä kaikki muuten sanovat. Flemingit ovat niin kovin herttaisia, ja kaiken sen jälkeen, mitä heille on tämän syksyn aikana tapahtunut, sinun *velvollisuutesi* on tulla mukaan toivottamaan heille hyvää ensimmäistä uutta vuotta Fort Williamissa!

Kun Alison vetosi hänen *velvollisuuteensa*, vastaanväittäminen oli turhaa. Pastori huokasi uudestaan.

-Ehkä sinä tuot minun lounaanikin tänne, hän sanoi ja tarttui puurolautaseen.

Rouva Morrison ymmärsi vihjeen. Hän suuteli miestänsä pääläelle ja vetäytyi huoneesta.

Pastori puolestaan alkoi lusikoida puuroaan ja selasi

samalla Raamatusta esiin Psalmien kirjan. Sieltä hän oli ennenkin monesti löytänyt avun silloin, kun saarnapaperi oli pysynyt tyhjänä.

Hän ei ollut lainkaan muistanut, että tänään olisi vielä mentävä vieraisille. Mutta toki Alison oli oikeassa. Fordin kirjakaupan kesällä ostanut, ensimmäistä lastaan odottava nuoripari oli jo tullut kovin pidetyksi kaupungissa. Huoli oli ollut yleinen, kun kauppias oli syksyllä vakavasti sairastunut ja hänen oli jo luultu kuolevan. Kun nyt näytti siltä, että kaikki oli kääntynyt hyväksi, oli ehdottomasti oikein iloita iloitsevien kanssa. Varsinkin, kun Flemingit olivat näyttäneet niin hyvää esimerkkiä ottamalla luokseen orvon Ruth-tyttösen jostakin kaukaa pohjoisesta.

Pastori upposi vähäksi aikaa lukemaan kirjaa, josta näkyi, että sen ääressä oli aiemminkin syöty pikaisia aterioita kesken työn. Jokin ajatus alkoi jo muotoutua hänen mielessään, kun ovi raottui ja Alison kurkisti uudelleen sisään.

-Grant, hän sanoi, -anteeksi että häiritseen, mutta...

Ohut ajatuslanka katkesi ja keriytyi taas piiloon. Epätoivoisena pastori nosti päänsä.

-Mitä nyt? hän sanoi kärkevämmin kuin oli aikonutkaan.

-Rouva Gordonin Jane on täällä, pastorska sanoi anteeksipyytävästi. -Hän toi kukkia kirkkoon. Tuletko...

-Etkö sinä voisi...

-Grant, rouva sanoi lempeästi.

Pastori ähkäisi ja nousi.

Pappilan eteisessä seisoi Gordonin talon palvelustyttö jalkojensa juuressa suuri kori. Kun pastori ilmaantui näkyviin, hän niiasi.

-Päivää, pastori! hän sanoi heleästi. -Rouva pyysi minua tuomaan kukkasia huomista jumalanpalvelusta varten.

-Rouva Gordon on tavattoman ystävällinen, pastori sanoi. - En osannut ollenkaan odottaa, että saisimme vielä uudenvuodenpäiväksikin eläviä kukkia. Jo hänen joulukirkkoon lähettämänsä ruusut olivat iloinen yllätys.

-Rouva on kasvattanut näitä talvipuutarhassaan aivan

joulunpyhiä varten, Jane kertoi. Sitten hän kyykistyi ja alkoi purkaa tuomisiaan.

Kori oli vuorattu paksulla villahuovalla, jonka päälle oli levitelty paksu nippu vanhaa patjansisustaa, jota Gordonin talossa patjoja uudelleen täytettäessä aina laitettiin sivuun nimenomaan tätä tarkoitusta varten. Näin raa'alta ulko-ilmalta suojattuna lepäsi paksusti sanomalehtiin kääritty paketti, jonka sisältä vihdoin paljastui märkään pyyhkeeseen kiedottuna nippu leikkokukkia.

-Hyvä tavaton, sanoi rouva Morrison ihastuneena ottaessaan vastaan tuon arvokkaan kukkakimpun, joka oli turvallisesti päätynyt Gordonin talolta pappilaan asti. -Minä laitan nämä heti maljakkoon, jotta ne säilyvät tuoreina aamuun asti. Vie lämpimät kiitokseni rouvallesi, Jane!

Jane niiasi taas ja alkoi lastata koriaan.

-Mitä rouvallesi kuuluu? pastori Morrison kysyi ennemmin kohteliaisuudesta, sillä hän odotti kärsimättömästi pääsevänsä taas työhön. -On ilahduttavaa, että hän on vihdoinkin palannut meidän elävien joukkoon.

Palvelustyttö hymyili.

-Rouva on nykyään aivan muuttunut, hän sanoi. -On niin outoa, kun hän lähtee talosta, ja on tekemisissä ihmisten kanssa!

-Aivan niin, aivan niin, sanoi pastori, joka oli jo ajatuksissaan kirjoituspöytänsä luona.

-Ja hän viihtyy niin hyvin työssä kirjakaupassa, Jane jatkoi selvästikin nauttien siitä, että joku näytti jaksavan kuunnella hänen uutisiaan. -Tietysti se on aivan sopimatonta, *hänen* asemassaan, mutta Flemingit ovat olleet hyviä naapureita. Ilman heitä rouva ei ehkä olisi vieläkään hylännyt surupukuaan!

-Niin niin, sanoi pastori.

-Ja se, että tohtori käy meillä nykyään niin usein... Samassa Jane tajusi puhuneensa sivu suunsa ja vaikeni.

Pastori Morrison, joka koetti kaikin tavoin pysyä tietoisena laumansa edesottamuksista paimentaakseen mahdolliset

eksyneet lampaat takaisin aitaukseen, hörsti korviaan.

-Mitä sinä sanoitkaan? hän kysyi äkkiä kiinnostuneena.

-On hyvin mukavaa, että rouva on vihdoinkin alkanut tavata ihmisiä, Jane sopersi.

-Kuulinko väärin, vai puhuitko jotakin tohtorista? pastori kysyi sillä äänellä, jota käytti nuhdellessaan seurakuntalaisiaan.

-Etkö sinä ole kuullut? tiedusteli Alison-rouva, joka oli saanut kukkaset veteen ja ilmaantunut takaisin eteiseen. -Kaikkihan sen tietävät. Se toivoton vanhapoika on tainnut vihdoinkin pehmetä, eikö niin, Jane?

-He ovat rouvan kanssa oikein hyviä ystäviä, Jane mutisi ja alkoi vetäytyä kohti ovea.

-Minä kuulin, että tohtori oli teillä joulupäivälliselläkin, jatkoi pastorska. -Se on oikein.

-Kiitos, minä vien rouvalle terveisiä. Jane oli päässyt ovelle asti ja livahti äkkiä ulos koreineen.

-Tohtori? Joulupäivällisellä? pastori Morrison toisti moittivasti. -Minä totisesti toivon...

-Grant, älä nyt ole mahdoton! Jos rouva Gordon on kahdeksan leskeysvuoden jälkeen vihdoinkin alkanut elää, ja jos tohtori MacDonald on löytänyt läheisen ihmisen yksinäiseen elämäänsä, siinä ei ole mitään väärää!

-Hm, sanoi pastori. -Sinähän tiedät, mitä leskistä puhutaan. Vai ovatko he kihloissa?

-Minä haluaisin nähdä, kun sinä menet syyttämään rouva Gordonia säädyttömästä elämästä! Ei, ymmärtääkseni he eivät ole kihloissa. He ovat ystäviä, aivan kuten Jane sanoi. Mutta usko minua: vaikka tässä kaupungissa olisikin ihmisiä, joiden elämäntavassa on jotakin moitittavaa, Gordonin talosta sinä et sellaisia löydä!

Alisonin ääni oli epätavallisen kirpeä, ja silloin pastori ymmärsi, että hänen oli parasta vaieta. Hän tiesi, että Alison oli tarkkaan selvillä kaupungin tapahtumista, ja luottikin yleensä tämän mielipiteeseen.

Nyt häntä kuitenkin harmitti. Heillä oli ollut tohtorin

kanssa tapana silloin tällöin ottaa erä shakkia, ja ne olivat olleet varsin mukavia hetkiä, mutta tuskinpa tohtori enää ehtisi...

-Älä enää häiritse minua, ellei ole aivan pakko, pastori mutisi ja vetäytyi takaisin työhuoneeseensa.

Suuressa talossa rantakadun varrella Alice Gordon puuhaili huoneessa, jota Jane oli niin juhlavasti nimittänyt talvipuutarhaksi. Alice antoi talvisaikaan lämmittää talon valoisimman ja suojaisimman huoneen normaalia lämpimämmäksi. Hän oli sijoittanut sinne tänne lamppuja, jotka saivat palaa koko pitkän päivän, ja tuotti toisinaan hovimestarilla sisään vesiastioita, jotka kosteuttivat ilman. Valon, lämmön ja huolellisen hoidon ansiosta hän sai kasvatetuksi huoneessa kukkivia kasveja myös talviaikaan.

Tässä huoneessa Alice oli viettänyt paljon aikaa kuluneina vuosina. Sen lämpö ja hiljaisuus olivat jollakin tavalla lohduttaneet häntä silloin, kun elämiseen ei tuntunut olevan mitään syytä ja hän aamuisin herätessään vain rukoili, että saisi sinä päivänä kuolla pois, päästä vihdoinkin Andrew'n luo.

Tänne hän vetäytyi vieläkin, kun tunsu itsensä pelokkaaksi ja epävarmaksi ulkopuolisen maailman suhteen — ja sitä tapahtui usein. Oli vasta kovin vähän aikaa siitä, kun hän oli uskaltanut ulos talosta, josta oli rakentanut itselleen suojamuurin, ja vaihtanut vuosia kantamansa surupuvun kirkkaampiin vaatteisiin.

Alice pysähtyi ikkunaan ja katsoi naapurin pihalle. Betty ja Ruth olivat ulkona rakentamassa lumilyhtyjä. Miten kotoisalta se näytti! Ja miten kipeältä sitä tuntui katsella. Bettyllä oli jo Ruth, ja aivan pian hän saisi oman pienokaisen — hänellä oli perhe, ja hän piti sitä varmaankin maailman luonnollisimpana asiana! Ymmärsikö hän ollenkaan...

Tietysti Betty ymmärsi. Alice puisteli itseään kuin moittien. Mitä hän oikein ajatteli! Oli ollut niin lähellä, ettei Betty ollut

nyt leski, kuten hänkin. Oli ihme, että Duncan oli toipunut taudistaan, ettei Betty ollut nyt maailmassa yksin Ruthin ja tulevan pienokaisen kanssa. Mutta sittenkin, siinäkin tapauksessa, hänellä *olisi* ollut lapsi...

Ei, hänen piti lopettaa tällaisten asioiden ajattelemisen. Hänen ei olisi pitänyt jäädä ikkunaan. Miten usein hän olikaan seissyt tällä tavoin ikkunassa Fanny-tädin luona asuessaan, seissyt ja katsellut, miten elämä kulki ohi, kaikki ne ihmiset joilla oli suuri perhe ja monia ystäviä ja paljon puuhaa. Puuhaa toki oli hänelläkin, siitä piti Fanny-täti huolen, mutta perhe — no, varmaankin täti yritti parhaansa. Eihän ollut tämän vika, että hän oli joutunut vanhoilla päivillään ottamaan vastuun orvoksi jääneestä veljenpoikansa tyttärestä.

Sitten eräänä päivänä kaikki oli muuttunut. Alice muisti sen hetken kuin eilisen päivän. Hän oli ollut tädin kauppa-asioilla, hänen korinsa oli ollut täynnä kääröjä ja paketteja ja sitä oli ollut raskas ja vaikea kantaa. Ja yhtäkkiä kadulla joku oli tullut takaapäin hänen vierelleen, tarttunut korin sankaan ja kysynyt, tarvitsiko hän apua.

Kuusitoistavuotias Alice, joka kulki usein pää painuksissa, aivan kuin olisi tahtonut piiloutua maailmalta aran jäniksen tavoin, nosti katseensa. Ja sen hetken jälkeen ei mikään ollut entisellään, ei sen jälkeen, kun hän oli katsonut suoraan Andrew Gordonin ruskeisiin silmiin. Sen hetken jälkeen kaikki oli kuin satua, sillä eihän hän, orpo Alice Bell, voinut saada osakseen sellaista huomiota, sellaista hemmottelua, sellaista rakkautta!

Hän oli aluksi pelästynyt omia tunteitaan ja tuon rikkaan ja vaikutusvaltaisen miehen lähestymisyriytyksiä, mutta antanut pian periksi. Yhtäkkiä Alice tohti nostaa päänsä pystyyn, vaikka tiesi kaupunkilaisten juoruavan järkyttyneinä siitä, että Andrew Gordon liehitteli itseään puolet nuorempaa tyttöä ja lopulta päättäväisesti vei tämän vihille. Hän jaksoi kestää Fanny-tädin kauhistelut ja moitteet, häntä ei pelottanut ajatella vastuuta Gordonin suuren talon emännyydestä, häntä ei pelottanut mikään, sillä Andrew rakasti häntä ja hän sai

rakastaa tätä.

Ja sitten — puoli vuotta häiden jälkeen — Andrew oli liikematkalla Birminghamissa astunut kiireissään huolimattomasti jäiselle asemalaiturin reunalle ja suistunut alas raiteille, eikä hänellä ollut jalkansa loukanneena mitään mahdollisuutta päästä sieltä ylös ennen kuin...

Alice parahti ääneen, kun tuska löi häntä yhtä kipeästi kuin vuosia sitten. Jos hän oli herännyt elämään sinä päivänä, jolloin Andrew oli tarttunut hänen korinsa kahvaan, oli kaikki elämä kadonnut sillä hetkellä, kun konstaapeli Lowry oli ilmestynyt pastori Morrisonin kanssa talon kynnykselle. Tuo ystävällinen poliisi, joka aina joutui kertomaan suru-uutiset, koska osasi tehdä sen niin lempeästi! Ja pastori, joka oli yrittänyt lohduttaa häntä...

Kahdeksan vuotta hän oli surrut. Kahdeksan pitkää vuotta hän oli elänyt sulkeutuneena tähän taloon. Aluksi ihmiset yrittivät tulla käymään, lohduttaa häntä, houkutella häntä mukaan kaupungin tapahtumiin, mutta hän ei voinut kuvitellakaan lähtevänsä mihinkään. Vähitellen kukaan ei enää tullut — paitsi tohtori, joka sinnikkäästi ja säännöllisesti kävi kehottamassa häntä ihmisten ilmoille.

Ja sitten Fordit olivat myyneet kirjakauppansa. Yhtäkkiä naapurissa ei enää asunutkaan iäkäs vanha pari, vaan nuoria ihmisiä. Heillä oli selvästi vähän rahaa, ja kauppias yski välillä keuhkonsa hajalle, ja rouvan odotus oli kovin vaikea ja hän oli tämän tuosta vuoteenomana. Mutta heillä oli tapana kulkea kävelyllä käsi kädessä, ja istua verannalla korituolessa puhelemassa kesäiltaisina, ja he olivat niin toiveikkaita ja täynnä elämää, ettei Alice ollut kestänyt enää, vaan oli tehnyt jotakin ennenkuulumatonta: esittäytynyt ja mennyt käymään.

Taas kaikki oli muuttunut. Ei silmänräpäyksessä, mutta vähitellen. Kun Ruth-tyttö oli karannut kotoa ja koko kaupunki oli ollut huolesta suunniltaan ja Jamieson oli lopulta löytänyt hänet heidän hiilikellaristaan ja Alice oli lähtenyt viemään lasta takaisin Koivurantaan — ja kun Duncan oli sairastunut ja kaikki olivat varmoja ettei hän selviäisi ja jonkun piti valvoa

öisin hänen luonaan ja Fergus kävi siellä niin usein kuin pystyi...

Alice tajusi punastuvansa ja vetäytyi ikkunasta, aivan kuin Betty olisi voinut nähdä sen pihaltaan ja kiusoitella häntä siitä. Fergus oli sanonut tulevansa illalla hakemaan häntä naapurin uudenvuodenkesteihin. He menisivät sisään yhdessä, ja epäilemättä kaupunkilaisilla riittäisi asiassa puhuttavaa. Epäilemättä heistä puhuttiin jo nyt, aivan kuten hänestä ja Andrew'sta aikanaan.

Mutta mitäpä sillä oli väliä! Puhukoot. Saihan hänellä olla ystäviä. Ja jos ystävä sattui olemaan kaupungin komea mustakulmainen lääkäri, mitä se kenellekään kuului. Sillä yhtään sen pidemmälle Alice ei tohtinut antaa ajatustensa vaeltaa. Hänelle riitti se, että he olivat ystäviä.

Pastori Morrison oli tottunut työskentelemään kohtuullisessa hälinässä. Oli aivan tavallista, että pappilan puhelin soi jatkuvasti ja ovi kävi tuon tuosta, eikä se häntä yleensä häirinnyt. Hän tiesi, ettei kukaan päässyt taloon, ennen kuin Alison oli tarkastanut, vaatiko asia pastorin läsnäoloa vai saattaisiko tämä palata asiaan myöhemmin.

Mutta sinä uudenvuodenaattona jokainen risahdus tuntui häiritsevältä. Mitä varten ihmiset eivät pysyneet tänään kotonaan? Ei mikään asia voinut olla niin tärkeä, että sitä piti tulla toimittamaan tai siitä soittaa juuri nyt! Morrison jopa työnsi sormet korviinsa, mutta sekään ei auttanut.

Taas kuului eteisestä puhetta. Se oli Fiona Cameron, ja puhe koski jotakin naisyhdistyksen asiaa. Sen enempää pastori ei siitä selvää saanut, mutta kuitenkin tarpeeksi, jotta ajatus taas keskeytyi.

-Anteeksi, kuiskasi Alison-rouva ovelta. -Älä anna minun häiritä! Tulin vain hakemaan sinun kuvateostasi Israelista. Lupasin sen lainaan Fionalle, jotta tytöt voivat kerrata raamatunhistoriaa ennen kuin koulu taas alkaa.

”Älä anna minun häiritä”! Totta kai pastorin oli noustava pöydän takaa ja mentävä tervehtimään rouva Cameronia.

-Onpa ilahduttavaa, että tyttärenne haluavat lomallaan opiskella, hän sanoi.

-Se oli Ruth Weilsonin idea, sanoi rouva Cameron. - Tiedättehän, Flemingien tytön. Hän ehdotti Bobbylle, että he lukisivat vähän ylimääräistä, jotta saisivat loistaa koulussa kevätlukukauden alkaessa.

-Erinomainen ajatus, pastori myötäili.

-Ruth on tavattoman ahkera ja lahjakas tyttö, Fiona Cameron sanoi. -Vaikka – no, hänessä on puolensa.

Pastori mumisi jotakin. Hän muisti vielä hyvin sen hälinän, jonka Ruth-tyttö oli syksyllä aiheuttanut katoamisellaan.

-Mutta Bobbylle hänen seuransa tekee kuitenkin hyvää, rouva Cameron jatkoi. -Vaikka Bobby parka ei tietysti ole mikään lahjakkuus, Ruthin ansiosta hän edes yrittää.

-Teillä on oikein viehättäviä tyttäriä, pastori sanoi ympäripyöreästi.

-Ei heistä vielä ole ollut pahempaa harmia, Fiona totesi iloisesti. -Winnie alkaa tosin olla kohta vaarallisessa iässä. Toivottavasti saamme hänet kivuttomasti naimisiin, ennen kuin hän tekee typeryksiä. Tarkoitin, että sitä kuulee kaikenlaisia tarinoita.

-Niin tietysti, sanoi pastori.

-Teidän pitäisi joskus saarnassanne muistuttaa nuorisoa vakavasta ja säädylisestä käytöksestä, Fiona ehdotti. - Nykypäivänä monet ovat niin kevytmielisiä.

-Aivan, aivan, sanoi pastori ja mietti, mitä seurakunta mahtaisi ajatella, jos hän vuoden ensimmäisessä saarnassa pitäisi tapakoulutusta.

Samassa Alison onneksi tuli kirjan kanssa.

-Sinä olit laittanut tämän eri paikkaan kuin pitäisi, hän sanoi lempeän moittivasti. -Ole hyvä, Fiona. Toivottavasti tytöt oppivat paljon tämän avulla. Me kai näemme illalla?

-Koivurannassa? Kyllä tietysti! Minä aivan kauhistuin, kun Betty soitti. Ruveta nyt pitämään kutsuja kaiken tämän

jälkeen! Mutta hän vain sanoi, että he tahtovat kiittää kaikkia ihmisiä, jotka ovat tänä vuonna heitä auttaneet.

-Onneksi rouva Wallace on nyt heillä, sanoi pastorska. - Toivottavasti pysykin vähän aikaa.

-Minä luulen, ettei hän malta lähteä sieltä, naurahti Fiona Cameron. -Hänen tähänastiset palveluspaikkansa ovat olleet suorastaan ikävyyttäviä verrattuna kaikkiin tapahtumiin Koivurannassa! Mutta nyt minun pitää mennä, jotta ehdin käydä kaupassa. Kiitos kirjasta, katson että tytöt pitävät sitä hyvin. Näkemisiin illalla!

-Nyt minä jätän sinut hetkeksi, pastorska sanoi, kun rouva Cameron oli mennyt. -Lähden käymään rouva Bruce luona.

-Mitä sinä siellä? pastori kysyi tuskastuneena. Hän tiesi, että kun Alison olisi poissa, häiriötekijät vain lisääntyisivät. Palvelustyttö Deirdre kyllä avasi oven, jos hänen oli pakko, mutta ei tahtonut koskea puhelimeen suurin surminkaan.

-Pidän hänelle seuraa vähän aikaa. Lupasin neiti Bruceille. Tämänhän täytyy olla postitoimistossa iltaan saakka, ja sitten hän kovin mielellään edes piipahtaisi Koivurannassa. Mutta hänen äitinsä ei voi olla yksin koko päivää, ymmärräthän.

-Ymmärrän tietysti, mutta eikö joku muu...

-Minä lupasin. Anne Bruce parka ansaitsee vähän vapaata. Eihän hänellä ole lainkaan elämää, hän vastaa postitoimistosta ja huolehtii halvaantuneesta äidistään vuorokauden ympäri.

-Hän on hyvin ihailtava, pastori myönsi.

-Epäilen kyllä, ettei vanha rouva kestä kevääseen, pastorska sanoi. -Ymmärtääkseni tohtori on samaa mieltä. Joten ei liene liikaa vaadittu, että koetamme kukin hiukan huolehtia hänestä, ettei Anne parka aivan näänny. Jos olen hänen äidilleen apuna ja seurana muutaman tunnin nyt päivällä, Annen on mahdollista olla vähän aikaa illalla poissa ja tavata muita ihmisiä.

-Kyllä kyllä, totta kai, pastori sanoi. -Mutta jos saisit Deirdren vastaamaan puhelimeen poissaollessasi — se auttaisi paljon.

-Kyllä sinä tiedät, ettei hän vastaa. Hänellä on kuulemma

serkku, joka oli vastannut puhelimeen palveluspaikassaan ja kuollut seuraavana päivänä. Kukaan ei ole väittänyt, että näillä kahdella asioilla olisi mitään yhtettä keskenään, mutta Deirdre ei aio ottaa riskiä. Voithan nostaa kuulokkeen pöydälle.

-Ei toki, ei nyt mennä niin pitkälle. Pastori Morrison oli vakaasti sitä mieltä, että pappilaan piti aina päästä puhelimella. -Jospa ihmisillä olisi näin juhlan aattona muutakin tekemistä kuin häiritä minua. Ja sinä et kai viivy kovin kauan?

Hänen äänensä oli rukoileva, mutta Alison-rouva vain nauroi.

-Viivyn niin kauan kuin näen tarpeelliseksi, hän sanoi. -Ja tulen kyllä ajoissa, jotta ehdimme vierailulle. Pyydän Deirdrea tuomaan sinulle lounaan ja teen työhuoneeseesi, jotta saat keskittyä.

Keskittyä! Pastori Morrisonista tuntui ettei hän pystyisi keskittymään sinä päivänä enää mihinkään. Oli ollut jo liikaa keskeytyksiä ja hälinää. Jos hän olisi ehtinyt aamulla löytää saarnalleen punaisen langan, hän olisi kyennyt kirjoittamaan sitä vaikka lyhyissä pätkissäkin, mutta nyt tilanne alkoi vaikuttaa toivottomalta.

Hän sai kuitenkin Alisonin lähdettyä pitkähkön rauhallisen hetken, aivan kuin kaupunkilaiset olisivat tienneet, ettei pastorska ollut kotona. Saarna pääsi jonkinlaiseen alkuun, vaikkakin Morrisonista tuntui huolestuttavasti siltä, että hän kirjoitti paperille vain tyhjiä sanoja ilman mitään syvempää sisältöä. Miten ihmeessä tämä saattoikin olla niin hirvittävän hankalaa! Mikä häntä oikein vaivasi?

Tohtori MacDonald laittoi kellonsa takaisin taskuun ja laski rouva Brucen käden takaisin peitteelle.

-Kas niin, hän sanoi, -sydämenne lyö tasaisesti ja kaikki on kunnossa.

Rouva Bruce, joka makasi kapeassa vuoteessaan pienessä

postitoimiston yläkerran kamarissa, tuhahti.

-Älkää istuko siinä valehtelemassa, hän sanoi. -Kyllä minä tiedän, että kuolen pian. Ja se on helpotus teille kaikille.

-Älkää puhuko tuollaisia, tohtori nuhteli.

-Miksen puhuisi? Kukapa minusta välittää. Anneakaan tuskin näen kuin vilaukselta, aina menossa.

Tohtori huoahhti vähän itseksensä. Hän oli kuullut tämän keskustelunavauksen kovin monta kertaa.

-Postitoimistoa on hankala hoitaa keittiöstä käsin, hän huomautti pisteliäämmin kuin oli aikonutkaan.

Rouva Bruce huitaisi oikeaa kättään, joka liikkui veltosti, mutta liikkui sentään, toisin kuin jalat ja vasen käsi.

-Minun nuoruudessani ei olisi tullut kuuloonkaan, että säätyläisnainen olisi — palvellut ihmisiä — kuin mikäkin puotipoika!

-Tyttärenne tekee ankarasti töitä, jotta pystyy elättämään itsensä ja teidät, muistutti tohtori, joka hyvin tiesi herra Brucen tehneen aikoinaan vararikon juuri ennen kuolemaansa.

-Vaivaistaloonko te mieluummin tahtoisitte?

-Minun nuoruudessani ihmisistä huolehdittiin suvun piirissä! Mutta ei, se ei käy Annelle, että lähtisimme veljeni luo. Hän ei suostu edes kysymään, vaan mieluummin juoksentelee kaikki päivät tuolla postitoimistossaan...

-Ei nykypäivänä monellakaan ole enää varoja elättää sukulaisia, tohtori huomautti. Hän ryhtyi harvoin väittelemään potilaittensa kanssa muista kuin lääketieteellisistä seikoista, mutta rouva Bruce onnistui aina yllyttämään häntä.

-Kun tyttö olisi ymmärtänyt edes hankkiutua naimisiin! Mutta sitäkään hän ei ole vaivautunut tekemään. Kun minä kuolen, hän jää aivan yksin, ja siinä sitä sitten ollaan. Miten hän pärjää, kun minä en ole huolehtimassa hänestä!

-Monet meistä pystyvät asioihin, joita ei etukäteen olisi arvattukaan, tohtori mutisi kätkien hymynsä. -No, nyt minä jätän teidät lepäämään.

-Lepäämään! tuhahti rouva Bruce. -Sitähän minä olen tehnyt viime vuodet, levännyt! Kunpa pääsisin pois tästä

murheen laaksosta...

-Se toive toteutuu aikanaan, eikä meidän pidä siihen asiaan sekaantua, tohtori sanoi lujasti. -Tulen käymään taas parin päivän kuluttua. Hyvää uutta vuotta, rouva Bruce.

-Uutta vuotta! rouva Brucen käsi alkoi vapista peitteellä. -Tekin kai menette illalla Fordin kirjakauppaan? Niin tietysti. Ja rouva Gordonin kanssa? Olisitte joutanut naida Annen. Minun nuoruudessani ei ollut kohteliasta ottaa toista kierrosta, ennen kuin kaikille oli tarjottu ensimmäinen!

Kun keskustelu kääntyi tähän suuntaan, Fergus MacDonald yleensä napsautti lääkärilaukkunsa kiinni ja poistui kiireisiinsä vedoten, niin nytkin. Hän sulki takanaan asunnon oven ja laskeutui kapeita portaita postin takahuoneeseen.

Neiti Bruce kuuli hänen askeleensa ja tuli postitoimiston puolelta.

-Miten äiti voi? hän kysyi huolestuneena. -Onko tilanne yhtään parantunut?

Tohtorin sydämeen koski hänen katsoessaan postineidin huolestuneita kasvoja.

-Olen pahoillani, hän sanoi. -Loppu lähestyy vääjäämättä. Mutta milloin, en voi sanoa — hän on sisukas nainen.

-Pahansisuihin, tarkoittatte kai, Anne Bruce hymähti. -Moittiko hän minua kovasti?

-Hänen sietäisi olla kiitollinen kaikesta siitä, mitä teette hänen hyväkseen, tohtori kiersi kysymyksen. -En laskuta tästä käynnistä. Enkä toivota vielä hyvää uutta vuotta — meidän näemme illalla Koivurannassa, eikö niin?

Postineidin kalpeille kasvoille nousi kevyt puna.

-Toivottavasti! Tulisin niin mielelläni, kun vain äiti... En voi jättää häntä pitkäksi aikaa. Mutta rouva Morrison oli niin ystävällinen, että tarjoutui hänen seurakseen nyt iltapäivällä. Ehkä hän viihtyy sitten illan yksin.

-Ajatelkaa se niin, että te jaksatte paremmin, kun käytte välillä ulkona, ja se taas on hyväksi äidillenne, tohtori sanoi lempeästi. -Jos te uuvutte, kuka silloin huolehtii äidistänne?

-Se on kyllä totta, neiti Bruce myönsi. -Kiitos, tohtori.

Hän jäi seisomaan takaovelle ja katseli tohtori MacDonaldin jälkeen. Jospa tämä oli oikeassa, jospa hän jaksaisi paremmin käytyään vieraisilla! Sillä joskus tuntui niin kovin vaikealta jaksaa.

Jos olisikin ollut joku, jonka kanssa jakaa kaikki tämä — huoli taloudesta, huoli äidistä. Mutta jos olisi ollut joku, ehkä huolia ei olisi ollut? Hänen ei olisi tarvinnut tehdä pitkää päivää postitoimistossa ja juosta aina välillä ylös katsomaan, oliko äidillä kaikki hyvin, ja kestää iltaisin tämän synkkyyttä ja valitusta.

Olihan äidillä tietysti syy valittaa. Anne saattoi vain kuvitella millaista tämän elämä oli vuoteeseen sidottuna, nuhjuista tapettia ja paria halpaa painokuvaa tuijottaen, ainoana seuranaan muistot onnellisemmasta ajasta. Mutta joskus Anne olisi toivonut äidin osoittavan edes hiukan kiitollisuutta siitä, että heillä oli sentään ruokaa ja katto päänsä päällä, että hän yritti kaikkensa.

Tietysti hänellä oli ollut elämänsä aikana erinäisiä toiveita. Nuoruus oli kuitenkin päättynyt isän konkurssiin, ja kun äiti oli muutamia vuosia myöhemmin halvaantunut, Anne oli tajunnut voivansa unohtaa kaikki haaveet omasta perheestä. Kukapa mies ottaisi hänet tietäessään, että saisi kaupan päälle äidin, eikä hänellä ollut edes hyviä myötäjäisiä.

Salaa Anne Bruce oli kuitenkin sallinut itsensä haaveilla siitä, että tulisi vielä joku, joka ottaisi hänet suojelukseensa, joka kestäisi äidinkin hänen tähtensä. Hyvin pitkään noissa haaveissa esiintyvällä sankarilla oli ollut tohtori MacDonaldin tummat piirteet. Se oli hupsua, sillä ymmärsihän hän tohtorin käyvän täällä vain äidin tähden ja olevan hänelle ystävällinen vain säälistä.

Silti oli tuntunut kipeältä, kun postitoimiston asiakkaat olivat alkaneet juoruta siitä, miten tohtori MacDonald ja rouva Gordon pitivät seuraa keskenään. Rouva Gordon oli kaunis ja rikas, ja jos hän olikin niin monta vuotta vetäytynyt ihmisten ilmoilta murtuneen sydämensä takia, se teki hänet vain entistä kiehtovammaksi.

Anne huoautti itsekseen ja palasi takaisin postitoimiston puolelle jättäen välioven auki, jotta kuulisi, kun rouva Morrison tulisi. Miten ystävällinen tämä olikaan ollut tarjoutuessaan äidille seuraksi! Olisi niin ihanaa päästä illalla kyläilemään. Rouva Fleming oli ollut kovin herttainen muistaessaan hänetkin. Tohtori oli oikeassa, hän jaksaisi paremmin kun saisi välillä käydä ihmisten ilmoilla. Ja eihän koskaan voinut tietää, kenet vierailulla tapaisi.

Lounasaikaan pastori Morrison meni keittiöön syömään, kuten hänellä oli usein tapana silloin, kun Alison oli poissa. Oli turha vaivata Deirdrea kattamaan yksin hänelle ruokasaliin, eikä pastori tällä kertaa halunnut syödä työhuoneessaankaan, jossa oli jo kyllikseen istunut.

Hän oli juuri istuutunut lautasensa ääreen, kun puhelin soi. Deirdre, joka puuhaili työpöydän ääressä, ei ollut kuulevinaan.

-Deirdre, pastori sanoi, -puhelin.

-Minä en siihen koske, palvelijatar ilmoitti päättäväisesti. -
Se tappaa!

Pastori huokasi ja nousi. Tällä hetkellä hän oli Deirdren kanssa melkein pä samaa mieltä. Kun hänen isoisänsä oli ollut kirkkoherrana Dundeessa viisikymmentä vuotta sitten, tämän elämä oli ollut varmasti paljon helpompaa yksinkertaisesti siksi, ettei puhelinta ollut vielä keksitty!

Soittaja oli hautausurakoitsija, herra Kelly, joka halusi puhua jotakin seuraavan sunnuntain siunaustilaisuudesta. Pastori hillitsi halunsa ehdottaa, että tästä asiasta voitaisiin keskustella muulloinkin kuin uudenvuodenaattona. Sen sijaan hän koetti keskittyä siihen tärkeään periaatteelliseen kysymykseen, luettaisiinko seppelenuhat ennen vaiko jälkeen siunauspuheen. Herra Kelly oli tavattoman tunnollinen ammatissaan eikä koskaan jättänyt mitään sattuman varaan, minkä vuoksi pastorilla oli tapana vältellä tätä aina silloin kun se oli mahdollista.

Palatessaan puhelimesta pastori totesi lounaansa jäähtyneen, eikä Deirdre osoittanut minkäänlaista mielenkiintoa sen uudelleenlämmittämiseen. Niinpä hän söi lihapiiraansa kylmänä, oli kiitollinen siitä, että teevesi sentään oli suhteellisen lämmintä, ja vetäytyi taas työhuoneeseensa.

Armstrongin kaupassa oli tungosta, kuten usein juhlapyhien aattoina. Naisväki oli viimehetken ostoksilla, miehet taas kokoontuivat vaihtamaan kuulumisia sen miellyttävän tietoisuuden vallassa, että edessä oli juhlailla ja sen jälkeen lepopäivä.

Kauppias Armstrong kuljeskeli laajassa liikkeessään, vaihtoi kuulumisia asiakkaiden kanssa ja seurasi tarkalla katseella kauppia-apulaisia, joilla oli toisinaan tapana heittäytyä laiskottelemaan tällaisina päivinä. Hän ei totisesti ollut saavuttanut asemaansa kuvittelemalla, että uudenvuodenaatto olisi sen kummempi kuin mikä tahansa muukin päivä! Tämä ei tietysti koskenut asiakkaita, sillä mitä levollisemmin nämä kuluttivat aikaansa kaupassa, sitä suurempi mahdollisuus oli saada heidät ostamaan melkein mitä tahansa.

-Minne sinä luulet meneväsi? kauppias kysyi ja tarttui hihasta poikaansa Malcolmia, joka kiiruhti ohi. -Ellet ole sattunut huomaamaan, myymälä on yhä auki.

-Käyn viemässä rouva Wallacen tilaamat tavarat Koivurantaan, Malcolm sanoi vastahakoisesti.

-Nyt? Tiedät hyvin, että me kuljetamme vain tiettyinä päivinä.

-Minä lupasin. Hän kävi aamulla ja tarvitsi niin monenlaista iltaa varten, että lupasin käydä tuomassa ostokset, jottei hänen tarvitsisi kantaa niitä.

-Mitenkä paljon yksi keuhkotautinen mies ja yksi pieni naisihminen oikein syövät!

Malcolm huokasi itsekseen. Isä oli taas mahdottomalla päällä, kuten aina silloin, kun tiesi joutuvansa kohta pitämään

kaupan kiinni yhden päivän ajan.

-Kai sinä tiedät, että heillä on illalla suuret kutsut? Äiti ainakin on menossa sinne, ja niin minäkin. Etkö aio tulla mukaan?

Armstrong rypisti kulmiaan. Hän oli täysin unohtanut, että rouva Fleming oli soittanut Joanielle ja kutsunut heidät uudenvuodeniltana vieraisille, aivan kuin he olisivat olleet hyviäkin ystäviä. Rouva Ford ei olisi koskaan heittäytynyt yhtä lapselliseksi! Vanha kirjakauppiaspari ymmärsi pysytellä poissa hänen tieltään, mutta nämä uudet nousukkaat...

Toisaalta kauppias Armstrongia ei erityisemmin harmittanut se, ettei hän kirjakaupan ansiosta joutunut ylläpitämään omassa myymälässään kirja- ja paperiosastoa, sillä hän ei järin suuresti perustanut mistään tähän alaan liittyvästä. Kirjat olivat laiskoja varten, jotka eivät viitsineet tehdä oikeaa työtä, eikä niiden liiallisesta harrastamisesta koskaan seuraisi mitään hyvää.

Näkihän sen Flemingestäkin: tuo punapäinen nulikka oli ollut kuoleman kielissä syksyllä, ja rouva, jonka kirjoituksia lehdet kuulemma muka julkaisivat Englantia myöten, voi usein huonosti. Huonosti! Joanie ei ollut voinut päivääkään huonosti odottaessaan Malcolmia tai tyttöjä, mutta hän olikin hoitanut kotinsa esimerkillisesti vailla mitään kotiapulaisia, eikä tuhlannut aikaansa kirjoihin tai kirjoittamiseen.

Silti toisaalta kauppias Armstrongia harmitti suuresti se, että osa niistä rahoista, jotka hän olisi kovin mieluusti kilauttanut omaan kassakoneeseensa, kannettiin Flemingin kirjakauppaan rantakadulle. Tottahan hänkin olisi voinut pitää myymälässään pientä kirjahyllyä, jos se nyt oli olevinana niin tärkeää!

Kaikista eniten häntä suututti se, että väki kehtasi vielä mainita, miten ”miellyttävä” nuori kirjakauppias oli, tai miten ”herttainen” oli rouva Gordon, joka oli selvästi unohtanut täysin asemansa ja palveli myymälän tiskin takana kuin mikäkin työläistyttö. Armstrong tuhahti. Hän ei ollut päässyt tähän asemaan olemalla miellyttävä ja herttainen, vaan kovan

liikemiesälynsä ansiosta!

Vaikka turhaanhan hän tuhlassi ruutia harakoihin. Koko kirjakauppa olisi varmasti konkurssissa ennen kesää. Harmi sinänsä vanhalle Edwin Fordille, joka oli siinä kituuttanut vuosikymmeniä, mutta ehkäpä Flemingit sen jälkeen vähän nöyrytyisivät. Pitää nyt häntä aivan kuin vertaisenaan!

-Mene sitten, Armstrong ärähti pojalleen, -mutta muista laskuttaa kuljetuksesta kaksinkertainen hinta.

-Isä, minusta se ei ole aivan... Malcolm aloitti.

-Voithan myös jättää menemättä! Hoitakoon rouva Wallace tavaransa perille niin kuin tahtoo.

Malcolm avasi suunsa sanoakseen vielä jotakin, mutta katsoi parhaaksi vaieta. Isä kuvitteli olevansa kaupungin napamies ja oli parasta antaa hänen olla siinä uskossa, jotta kaikilla olisi helpompi olla.

Kauppias jäi katsomaan poikansa jälkeen kulmat kurtussa. Joskus hän mietti huolissaan sitä päivää, jolloin ei enää ite jaksaisi vastata kaupasta, vaan joutuisi jättämään kaiken Malcolmille. Tämä oli pehmeä, aivan liian pehmeä. Hän jakelisi arvatenkin tavaraa ilmaiseksi, jos joku ymmärtäisi pyytää!

Deirdre ilmestyi pastorin työhuoneen ovelle.

-Herra MacMahon on täällä, hän sanoi happamasti, aivan kuin olisi syyttänyt pastoria siitä vaivasta, että joutui lähtemään keittiöstä ulko-ovelle.

-Mitä hän tahtoo? pastori kysyi.

-En minä kysynyt, sanoi Deirdre.

Pastori päätti mielessään puhua Alisonin kanssa siitä, pitäisikö Deirdren koulutukseen kiinnittää hiukan enemmän huomiota. Ääneen hän sanoi, että Deirdre voisi pyytää vieraan sisään.

Bob MacMahon oli reipas nuori maanviljelijä, mutta tullessaan pastorin työhuoneen kynnykselle lakki kourassa hän

näytti yhtäkkiä samalla kertaa hullunkurisesti sekä ujolta että ylpeältä.

-Toivottavasti minä en häiritse pahasti, hän sanoi vähän huolestuneena nähdessään, että seurakunnan sielunpaimen istui tuon kovin juhlallisen kirjoituspöydän ääressä kirjoituspapereineen ja paksuine kirjoineen.

-Ei toki, sanoi pastori ja nousi kättelemään vierasta. Vaikka hän oli hartaasti toivonut työrauhaa, hän tunsu joka kerta lämpimän läikähdyksen sydämessään, kun pappilaan ilmestyi joku seurakuntalaisista tuolla tavoin ujustellen, selvästikin jollakin henkilökohtaisella asialla. -Kuinka minä voin auttaa?

-Brenda pyysi, että kävisin kysymässä... Tarkoitan, että ehtisikö pastori... Jos ensi viikolla kävisi...

Bob parka tuntui vähän hämmentyneeltä, ja pastori koetti epätoivoisesti kaivaa muististaan jotakin, josta hämärästi muisti Alisonin puhuneen. Aivan niin!

-Onneksi olkoon, hän sanoi ystävällisesti. -Kuulinkin, että teille on syntynyt pieni tyttö.

Bob MacMahon näytti helpottuneelta, kun pastori jo tiesi mistä oli kysymys.

-Niin, jos pastori ehtisi...

-Kastamaanko? Pastori hymyili. Ristiäiset olivat parasta, mitä hän tiesi. Hän ei koskaan kyllästynyt katsomaan uuden elämän ihmettä, varsinkin nyt, kun heidän lapsensa olivat kaikki naimisissa, ja he odottivat Alisonin kanssa iloisia uutisia seuraavasta polvesta milloin vain. -Ilman muuta. Mitä päivää olette ajatelleet?

-Jos torstaina... Iltapäivän aikana. Brendan vanhemmatkin pääsevät silloin paikalle.

Pastori otti esiin alkavan vuoden kalenterin ja teki siihen merkinnän.

-Torstai käy hyvin, hän sanoi. -Toivottavasti Brenda on jo toipunut. Ja mitä pikku Ivar sanoo sisarestaan?

Hän oli hyvin ylpeä muistaessaan aivan oikein kaikki nimet, ja Bobin ilahtunut ilme kertoi, että se oli tehnyt vaikutuksen. Seurakuntalaisista oli aina imartelevaa, kun pastori tiesi

täsmälleen, keitä heidän perheeseensä kuului.

-Ivar on suhtautunut oikein hyvin, Bob sanoi. -Aamulla hän vei leikkihevosensa vauvan luo ja oli hyvin hämmästynyt, kun tämä ei tahtonut leikkiä.

He nauroivat molemmat, sitten Bob hyvästeli ja lähti. Pastori palasi pöytänsä ääreen mieli kevyempänä. Tämä oli parasta hänen työssään: päästä mukaan ihmisten todelliseen elämään. Huominen kyllä järjestyisi. Hätätilassa hän voisi kaivaa esiin jonkin vanhan uudenvuodensaarnan, sillä hänellä oli säntillinen tapa arkistoida kaikki puheensa tulevan tarpeen varalle.

Kun siis puhelin soi neljäntuntia myöhemmin, pastori nousi kärsivällisesti edes toivomatta, että Deirdre poikkeaisi tavoistaan.

-Voi — hyvä tavaton, anteeksi — itsekö pastori — ja minä kun rouvaa — jos soitan myöhemmin uudestaan...

-Hyvää iltapäivää, neiti Stevenson, pastori sanoi ystävällisesti. Lydia Stevenson oli yhtä järkyttynyt joka kerta, jolloin puhelimeen vastasi pastori eikä pastorska. Pastori epäili, että hän oli yhtä järkyttynyt aina, jos joutui puhumaan puhelimesta ylipäättään kenen tahansa miehen kanssa, sillä vanhan neitiparan mielestä se oli jotakin tavattoman sopimatonta. -Pastorska on rouva Bruce luona, jos teillä on kiireellistä asiaa.

-Oh, ei toki — enhän minä voisi häiritä — anteeksi nyt, kun minä tällä tavalla — naisyhdistyksen asioita vain — minä soitan uudestaan...

Ja ennen kuin pastori ehti sanoa mitään, kuulokkeesta humisi hänen korvaansa hiljaisuus. Pelästynyt neiti parka oli sulkenut puhelimen hyvästelemättä.

Josephine MacGregor kiiruhti kadun yli hämärtyvässä iltapäivässä ostoslaukkuaan kantaen. Hän oli viipynyt aivan liian kauan asioilla, mutta väkeä oli liikkeellä paljon ja oli ollut

niin hauska rupertella tuttavien kanssa. Hänen sydäntään lämmitti joka kerta, kun joku oppilaista tervehti häntä kaupungilla iloisesti ja kohteliaasti ja jäi puhelemaan. Hän tahtoi mielellään olla pidetty noiden pienten ihmisten parissa, koska tiesi silloin voivansa parhaiten myös vaikuttaa näihin.

Mutta nyt oli tosiaan jouduttava, jotta hän ehtisi valmiiksi ajoissa. Josie kiiruhti portaat ylös asunnolleen ja astui sisään reippain askelin. Kello oli jo tavattoman paljon, eikä hän tahtonut myöhästyä Flemingien juhlista.

Purkaessaan ostoksiaan pienen keittiönsä kaappiin hän ei voinut silti olla pysähtymättä hetkeksi katselemaan ympärilleen. Vaikka hän oli asunut tässä pienessä kahden huoneen asunnossa harmaan kivitalon yläkerrassa jo vuosia, se jaksoi yhä ilahduttaa häntä joka kerta, kun hän tuli kotiin.

Oli kannattanut maksaa itsensä kipeäksi tapeteista, jotka olivat juuri sellaiset kuin hän tahtoi, ja huonekaluista, joissa juuri hänen oli mukava olla. Tämä oli hänen valtakuntansa, jonka järjestykseen ei kenelläkään muulla ollut mitään sanomista. Ei edes hänen veljellään, joka toisinaan kävi vierailulla.

Kiiruhtaessaan makuuhuoneeseen vaihtamaan pukua Josie hyräili itsekseen. Joululomaa oli jäljellä vielä viikko, ja sitten hän saisi palata taas kouluun, jossa viihtyi erinomaisesti. Ja miten hauska tästä illasta tulisikaan! Oli ollut todellinen onnenpotku, että Flemingit olivat muuttaneet Fort Williamiin.

Tietysti rouvalla oli nyt elämässään niin paljon muuta — kuten naimisissa olevilla naisilla aina oli, nämä eivät koskaan ehtineet yhtään hetkeä keskittyä itseensä ja siihen, mitä itse olisivat tahtoneet — mutta Josie arveli mielessään, että ajan mittaan tästä saattaisi tulla erinomainen lisä kaupungin naisyhdistyksen ahkerien toimijoiden joukkoon. Jotenkin hänestä tuntui siltä, että rouva Fleming vetäisi mukanaan myös monia muita. Tässä oli sellaista viehätysvoimaa, että jopa Josie MacGregor, joka ei koskaan kerjännyt kenenkään seuraa tai suosiota, toivoi hartaasti saavansa tästä ystävänsä.

Sulkiessaan pyhäpukunsa viimeisen napin ja silitellessään

ulkona pörröttyneitä hiuksiaan Josie oli koko lailla tyytyväinen peilikuvaansa. Hän tiesi rouva Smithin puhuneen kaupungilla, että hän ”laittoi” itseään, jotta vielä ”saisi miehen”. Saisi miehen! Josie MacGregor ei kaivannut miestä. Hän oli nähnyt aivan liiaksi naisia, jotka menivät naimisiin rakkauden sokaisemina ja havahtuivat liian myöhään siihen, että olivat menettäneet itsenäisyytensä, vapautensa ja päätösvaltansa kaiken suhteen.

Totta oli, että hän mielellään oli sievä. Mutta eikö se nyt ollut luonnollista – kukapa nainen ei tahtoisi olla sievä! Ja kun oppilaat joutuivat katselemaan häntä pitkät päivät katederilla tai hän iltaisin osallistui naisyhdistyksen ja seurakunnan naistoimikunnan kokouksiin, olisi ollut suorastaan loukkaus olla arkipäiväisen näköinen tai epäsiisti.

Vilkaistessaan peilikuvaansa Josie totesi, että tuskin tänä iltana loukkaisi ketään Flemingien vieraista ainakaan arkipäiväisellä ulkonäöllä. Hän heitti itselleen lentosuukon peilin kautta, heitti päällysvaatteet niskaansa ja juoksi portaat alas.

Kiiruhtaessaan katua pitkin Josie näki edellään naishahmon, joka eteni hitaasti ja aivan kuin epäröiden. Hän olisi tuntenut tuon kuluneen sinisen päällystakin missä tahansa.

-Neiti Bruce, odottakaahan!

Anne Bruce pysähtyi, sitten hän tunnisti peräänsä kiiruhtavan opettajattaren ja näytti hämmentyneeltä.

-Oletteko tekin menossa Koivurantaan? tiedusteli Josie MacGregor ja sujautti muutta mutkitta kätensä neiti Brucen kainaloon. -Mennään yhdessä! On aina hausempi kun ei tarvitse mennä kutsuille yksin. Miten äitinne voi?

-Minä en voi viipyä kauan, neiti Bruce änkytti, aivan kuin olisi vastannut opettajattaren kysymykseen. -Mutta en malttanut olla lähtemättä...

-Oh, ette tietenkään! Siellä on koko kaupunki. Minä ainakin olen kuolla uteliaisuudesta. Ja nälkään! En syönyt päivällistä, kun tiedän saavani kohta kyllikseni rouva Wallacen laittamia

herkkuja.

Neiti Bruce hymyili arasti. Hän oli lähtenyt matkaan kovin huonolla omallatunnolla — jättää nyt äiti yksin uudenvuodeniltana — mutta tunsi yhtäkkiä piristävänsä. Opettajatar MacGregor oli niin reipas ja eläväinen, ettei hänen lähellään kerta kaikkiaan voinut murehtia.

Ja oli totta, että oli hauskeampi kun ei tarvinnut mennä kutsuille yksin. Ehkäpä hänellä olisi tänä iltana hauskaa! Ehkäpä ihmeitä vielä tapahtuisi! Sillä olihan sekin ihme, että joku suhtautui häneen noin välittömän ystävällisesti, vailla sääliä.

-Minä ajattelin kysyä rouva Wallacelta, josko hän laittaisi vähän syömistä äidille mukaan, postineiti uskoutui opettajattarella. -Äiti aina niin ilahtuu siitä, kun häntä muistetaan.

Kun Alison-rouva palasi pappilaan, hänen puolisonsa istui olohuoneessa lukemassa sanomalehteä. Pastori oli luopunut toivosta sen suhteen, että saisi niin työrauhan kuin luomiskykynsäkään puolesta aikaan mitään sellaista, mitä ilkeäisi tarjoilla seurakunnalleen seuraavana aamuna. Niinpä hän oli etsinyt kansiostaan viidentoista vuoden takaisen uudenvuodensaarnan uudelleen lämmitettäväksi. Jos joku seurakunnasta sen tunnistaisi, asian voisi ottaa vain ja ainoastaan kohteliaisuutena.

-Anteeksi että viivyin, Alison puuskutti. -Rouva Bruce parka oli aika mahdoton, hän selvästikin yritti juokсутtaa ensin minua ja sitten vielä Annea sen minkä ehti — selvästikin hän ei pitänyt yhtään siitä, että tytär aikoo illan aikana piipahtaa vierailulla... Olen aivan kohta valmis!

-Ei mitään kiirettä, pastori sanoi rauhallisesti ja taitteli lehden kasaan. -Minä odotan kyllä.

Kun he myöhemmin astuivat sisään Koivurannan portista, tuo vanha kirjakaupparakennus Fort Williamin sivukadulla

tuntui loistavan kuin lyhty. Ja lyhtyjä siellä olikin: pihalle oli joku kasannut monta lumilyhtyä, joissa paloivat kynttilät, ja verannan kattoon oli ripustettu pari myrskylyhtyä valaisemaan sisäänkäyntiä.

Talo oli jo tulvillaan väkeä, sekä kaupungin asukkaita että vieraampia, joita pastori arveli rouva Flemingin sukulaisiksi ja ystäviksi Glen Longista. Neiti Bruce oli jo tullut ja rupatteli ujosti opettajatar MacGregorin kanssa, ja tuolla tohtori MacDonald kuunteli kärsivällisesti jotakin nuoremman neiti Stevensonin vaivaa. Pastori vilkaisi ympärilleen ja näki, että rouva Gordon auttoi keittiössä kattamaan lisää laseja pöytään. Hän oli täällä todellakin kuin kotonaan!

Rouva Fleming itse kiiruhti heitä vastaan ja tervehti sydämellisesti, ja hän näytti tilastaan huolimatta säteilevältä ja hyvinvoivalta. Yläkerrasta kuului hirvittävä meteli — siellä oli kuulemma lapsille järjestetty omat juhlat Ruth-tytön johdolla — ja tunnelma talossa oli kaikella tavalla niin hilpeä ja toiveikas kuin uudenvuodenaattoon sopikin.

Kauppias, joka oli muutamia kuukausia sitten sairastanut niin vakavasti, että pastori oli jo salaa mielessään suunnitellut tämän siunauspuhetta, tungeksi vierasjoukon läpi heitä tervehtimään. Hän oli yhä laiha ja kalpea, mutta ei yskinyt — yhtäkkiä pastori tajusi, että kauppias Fleming oli yskinyt aina, niin kauan kuin hän oli tämän tuntenut, eli viime kesästä saakka — ja hänen harmaissa silmissään oli elämänhalua, joka lämmitti papin sydäntä. Ja tapa, jolla hän katsoi vaimoaan, sai Morrisonit vilkaisemaan hymyillen toisiinsa.

-Olkaa hyvät, käyttäkää hyväksenne pöydän antimia, kehotti rouva Fleming herttaisesti. -Rouva Wallace on pannut parastaan.

Myöhemmin pastori Morrison istui jakkaralla eteisen nurkassa. Talo oli niin täynnä, että käyttöön oli otettu kaikki huonetilat myymälää myöten. Hän keskusteli kauppias Armstrongin kanssa, vaikka se kävi vähän hankalasti sekä ahtauden että kovan metelin vuoksi. Toisaalta riitti, että pastori vain nyökytteli, sillä kauppias ei juuri

vastavuoroisuutta kaivannut selittäessään jotakin myymälänsä laajennukseen liittyvää seikkaa. Mutta tunnelma talossa oli niin kotoisa ja iloinen, että pastori salli itsensä huvittua kauppiaan mahtipontisuudesta ja oli jo aivan unohtanut kaikki päivälliset murheensa.

Ovi oli käynyt koko ajan, ja nyt se aukeni jälleen. Pastori vilkaisi kylmän ilmavirran suuntaan hajamielisesti samalla, kun kuunteli Armstrongin selitystä muutamien asiakkaiden maksamatta jääneistä veloista. Sitten hän hätkähti.

Kynnyksellä seisoivat rouva Smith naapurista lastensa kanssa.

Pastori Morrisonilla oli hiukan epämiellyttävä tunne siitä, että niin hyvin kuin hän koettikin pitää huolta laumastaan, hän ei ollut aivan täysin onnistunut tehtävässään Smithien kohdalla.

Hän tiesi, ettei rouvasta pidetty tämän terävän kielen vuoksi, mutta jollakin tavalla hän aavisti, että taustalla ei ollut niinkään ilkeä luonne kuin jotakin muuta. Ja hänestä tuntui kiusallisesti siltä, että hänen olisi pitänyt osata jollakin tavalla puuttua asiaan. Mutta toisaalta, konstaapeli Smithin oli niin tarmokas ja taitava työssään, miten hänen kotonaan olisi voinut olla mikään vialla?

Kaikki nämä ajatukset kulkivat epämääräisinä ja järjestäytymättöminä pastorin aivojen läpi, kun hän näki rouva Flemingin kiiruhtavan tulijoita vastaan, tervehtivän rouva Smithiä sydämellisesti ja kutsuvan sitten Ruthia ja miestänsä. Ruth-tyttö loikki portaat yläkerrasta huudahtaen ilosta nähdessään Smithin lapset, ja kauppias Fleming saattoi arasti ympärilleen pälyilevän rouva Smithin keittiön notkuvan tarjoilupöydän ääreen.

Ja yhtäkkiä, aivan varoittamatta, pastori Morrison tiesi täsmälleen, mistä hän saarnaisi seuraavana aamuna kirkossa. Viidentoista vuoden takainen saarna saisi palata pölyiseen kansioonsa, sillä koko uuden saarnan kaari oli hänen mielessään niin kirkkaana, että hän olisi voinut pitää sen siinä paikassa, kirjakaupan eteisen ahtaudessa, ilman mitään muistiinpanoja, ilman Raamattuaan tai käsikirjaansa.

Ei se olisi mitenkään tuore saarna, eikä sen aihe varsinkaan olisi uusi ja yllättävä. Siitä samasta asiasta oli kirkoissa ja hartaustilaisuuksissa puhuttu viimeiset kaksituhatta vuotta. Mutta katsoessaan, miten rouva Smith hiukan hämmentyneenä otti vastaan kaikki tervetuloivotukset, miten loistavin silmin hänen lapsensa juoksivat ylös rappuja Ruth-tytön perässä liittyäkseen nuorison omiin juhliin, pastori Morrison tiesi, ettei tuosta aiheesta koskaan puhuttaisi kylliksi saati liikaa.

Lähimmäisenrakkaus. Toisen ihmisen arvostaminen sellaisena kuin tämä oli. *Siitä* hänen täytyi puhua. *Sitä* hänen piti seurakuntalaisilleen muistuttaa. Siitä hänen piti *itse* ottaa oppia!

Ajatella, että hän oli tuhlannut koko päivän miettimällä monimutkaisia teologisia ongelmia, joista hänen seurakuntansa ei vähääkään välittäisi. Ja kuitenkin saarna oli ollut valmiina hänen silmiensä edessä, hänen kotonaan, suorastaan tarjottimella tuotuna.

Lähimmäinen. Toinen ihminen. Rakkaus. Mitä muuta ihminen tarvitsi?

Ja pastori pyysi anteeksi kauppias Armstrongilta, nousi teekuppeineen ja lähti hakemaan lisää syötävää voidakseen samalla vaihtaa muutaman ystävällisen sanan rouva Smithin kanssa, ennen kuin vanha vuosi olisi kokonaan kulunut loppuun.

~*~*~*~

Tähän päättyy uudenvuodenaaton tarina.

Uudenvuodenpäivän tarina julkaistaan huomenna klo 20.

Jättämienne joululahjatoivomusten joukossa ehdotettiin, että kirjoittaisin Bettyn ja Duncanin naapureista ja muista kaupunkilaisista vähän samaan tyyliin kuin Tie Avonleaan -tv-

sarja kertoi Annan naapureista.

Se oli yllättävän vaikeaa, välillä jo luulin mahdottomaksi! Lopulta päädyin sijoittamaan tarinan Bettyn ja Duncanin ensimmäiseen uuteenvuoteen Koivurannassa sekä enimmäkseen pappilaan, jotka olivat tuohon aikaan kaikenlaisen toiminnan keskuksia. Keskeyttämällä pastori Morrison raukan saarnankirjoituksen tämän tuosta saatoin tuoda mukaan mahdollisimman monta kaupunkilaista eri elämäntilanteista. Tästä tarina kasvoi laajemmiksikin välähdyksiksi muutamien henkilöiden elämästä.

Kirjoitin tätä yhä uudestaan, enkä oikein vieläkään tiedä, olenko tyytyväinen vai en. Mutta toisaalta monista vähän sivulauseessa mainituista kaupunkilaisista tuli aivan kuin uusia tuttavuuksia, joista voisi kirjoittaa pidemmältikin. Myönnettäköön tarinan velka Montgomeryn matriarkaalisille äitihahmoille sekä Agatha Christielle. Muistattehan hänet avuttomat pappinsa ja määräilevät palvelijansa!